

نقادی مبانی فلسفی روانشناسی انسان‌گرا (با محوریت آثار کارل راجرز) بر اساس حکمت متعالیه

فاطمه اسماعیلی

کارشناس ارشد فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه شاهد

چکیده

روانشناسی در پی کشف ماهیت روان انسان، بیماری‌های آن و روش‌های درمان آن است. به یقین چنین علمی دارای مبانی فلسفی است و نقد این مبانی موجب تقویت علم روانشناسی است. در بین مکاتب مختلف روانشناسی، مبانی فلسفی مکتب روانشناسی انسان‌گرا و در میان افراد این مکتب کارل راجرز به خاطر توجه به معنویت، قرابت بیشتری با مبانی فلسفه اسلامی و بخصوص حکمت متعالیه دارد. بنابراین هدف این پژوهش تحلیل و نقد مبانی این مکتب و راجرز بر اساس حکمت متعالیه است. روش ما این است که ابتدا به تحلیل مکتب انسان‌گرایی و پیدا کردن چند مفهوم کلیدی فلسفی بپردازیم و سپس این مفاهیم را بر اساس حکمت متعالیه نقد و بررسی نماییم. یافته ما در مورد مفاهیمی مانند جبر و اختیار، توجه غیر مشروط، خود شکوفایی، شخصی بودن درمان و تأثیر محیط این بودن که مبانی فلسفی نظرات راجرز شباهت زیادی با نظرات ملاصدرا دارند.

واژه‌های کلیدی: روانشناسی انسان‌گرا، حکمت متعالیه، کارل راجرز، ملاصدرا

مطالعات ادبیات، عرفان و فلسفه

دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۸۵-۱۱۰